

Vantaan ja Nurmijärven rotaryklubien matka Ääniselle ja Itä-Karjalaan 22.5. – 26.5.2010

Ensimmäisen dian akvarelli:
Simo Rautamäki

Kuvat:

Seppo Heinänen (SH)
Ilkka ja Marja Hemmilä (IMH)
Turkka Maljonen (TM)
Hannu Myllymäki (HM)
Eero ja Leena Niemelä (ELN)
Matti Ojala (MO)
Heidi Peltonen (HP)
Simo Rautamäki (SR)
Petri Sipilä (PS)
Jouko Syväjärvi (JS)

Teksti:

Jouko Syväjärvi

Oppaana:

Juhani Vakkuri

Matkan järjestäjä:

VL-Matkat

Vantaan ja Nurmijärven rotaryklubien
matka Ääniselle 22.-26.5.2010

Matkareitti Äänisen ja Itä-Karjalan retkellä 22. – 26.5.2010

2. Päivä

Sortavala – Suojärvi –
Petroskoi 300 km

1. Päivä

Vantaa – Värtsilä –
Sortavala 500 km

3. Päivä

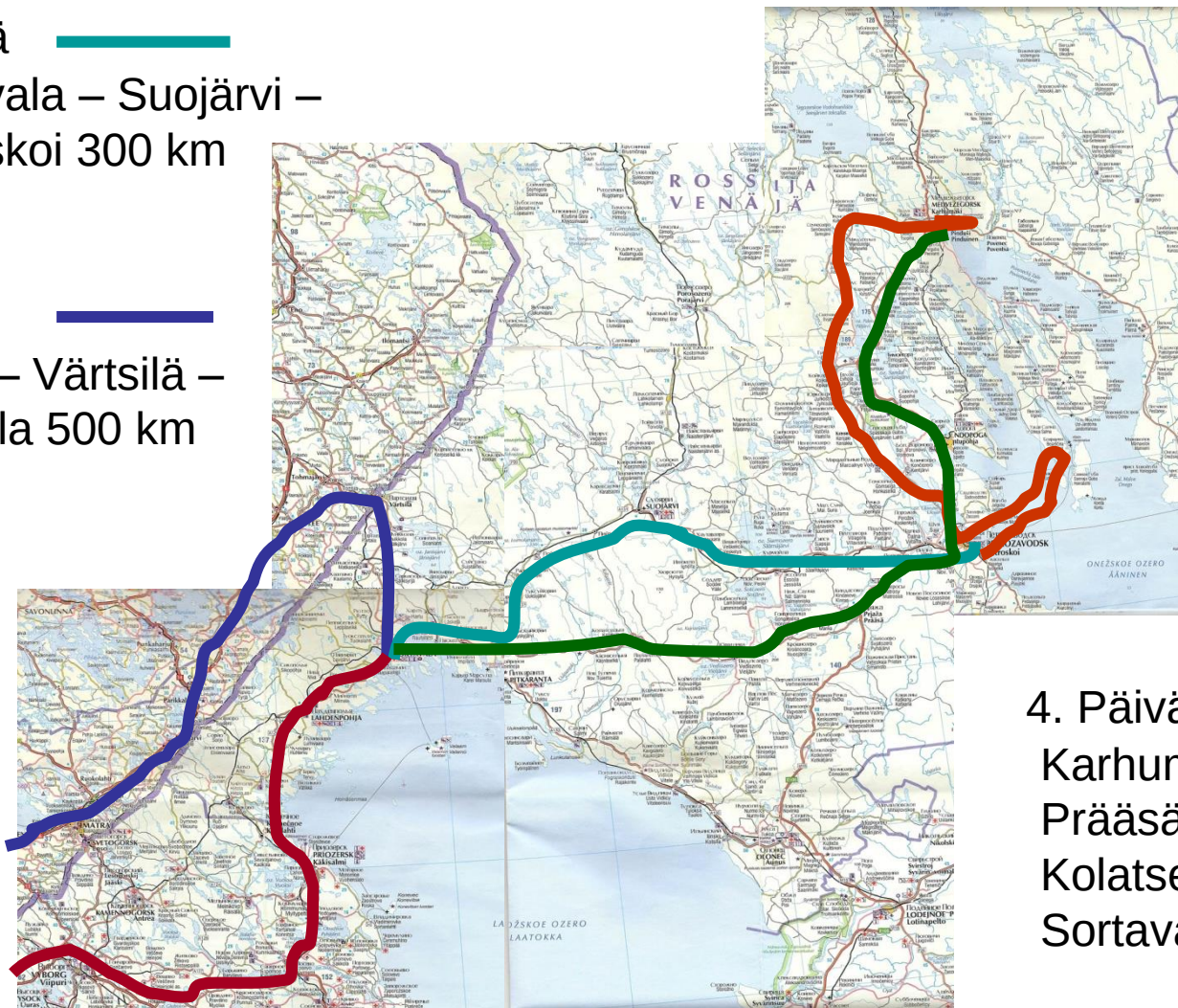
Sortavala –
Kizhi –
Sortavala –
Juustjärvi –
Poventsä –
Karhumäki
250 km

4. Päivä

Karhumäki – Kontupohja-
Prääsä – Vieljärvi –
Kolatselkä – Lemetti-
Sortavala 450 km

5. Päivä

Sortavala – lahtenpohja – Käkisalmi – Kiviniemi – Muolaa – ohi Viipurin
Vaalimaalle ja Vantaalle 500 km

Matkaan lähdettiin aamutuimaan 22.5.2010 Tikkurilan asemalta museo-
rakennuksen edestä Sokos Hotelli Vantaan edustalta

Tällä kertaa mukana oli myös muutamia veljiä Nurmijärven klubista. Heti lähtöasemalla tutustuttiin ja alkoi vilkas keskustelu.

Ensimmäisenä päivän matka tavoitteena oli ajella Kouvolan ja Lappeenrannan kautta Kiteelle. Rajan ylitys Värtsilässä ja illalla oltaisiin Sortavalassa.

Porvoon nurkilla veli ja oppaamme Juhani Vakkuri aloitti esitelmän talvisodan syistä ja seurauksista. Hänen mukaansa melko äskettäin paljastuneet arkistolähteet osoittavat, että talvisodan torjuntavoitto pelasti suomen kansan täydeltä tuholta. Stalinin ennen talvisotaa laatimissa suunnitelmissa oli sodan jälkeen teloittaa suuri osa suomalaisista ja siirtää loput Venäjälle.

Uttia lähestyttäessä veli Arvo Peltonen Nurmijärven klubista kertoi Messersmith hävittäjän ominaisuuksista. Messerschmitt Bf 109 oli nopea, nousukykyinen ja suunnitteluajankohtaansa nähden hyvin aseistettu. Eräs sen heikkouksista oli koneen kevyestä rakenteesta johtuva kapea laskutelinemalli. Tämä lisättynä voimakkaan moottorin kiertotaipumukseen johti lukuisiin nousu- ja laskeutumisonnettomuuksiin. Koneella oli erittäin suuri merkitys sodan ilmataisteluissa. Yksi Mersu on näytteillä Utin ABC:n piha-alueella.

Värtsilän ratapihalla Suomen puolella aikamoiset koivupinot odottivat noutajaa

Tohmajoen Ahinkoski ennen Sortavalaa pursuu vaahtopäinä yli kallioiden

Kosken partaalla kukki rentukoita

Peräpenkin tunnelma hauskutti koko bussia

Sortavalaa Ruskealan suunnasta lähestyittäessä muinaiskarjalainen linnamäki näkyy etuoikealla.

Eräs Sortavalan nähtävyyksistä on Alpo Sailon runolaulajapatsas vuodelta 1935

Sortavala on koulukaupunki. Sortavalan lyseo aloitti toimintansa yksityisenä poikakouluna 1893. Lyseon toiminta siirtyi sodan päätyttyä Seinäjoelle. Koulu säilyi sodan pommituksilta ja on edelleenkin yksi Sortavalan komeimmista rakennuksista.

Nämä pojat herkistelivät Sortavalan Lyseon nurkalla sen kunniaksi, että olivat koulunsa käyneet, vaikka koulu ei Sortavalassa ollutkaan ollut

Vuonna 1857 perustettu Sortavalan tyttökoulu toimi tässä rakennuksessa
1912 – 1939. Nyt rakennus oli korjattavana

Matkaajille tarjottiin maukas päivällinen hotelli Sortavalan ravintolassa

Reilu 20 km Sortavalasta idän suuntaa ylitettiin Läskelän Jäniskoski, joka on Laatokan pohjoisrannan huomattava maamerkki.

Puhe ja kai sähkökin kulkivat moni paikoin ilmajohtoja pitkin

Talvisodan aikaan tammikuulla 1940 suomalaisten onnistui motittaa venäläisten 168. divisioona Laatokan pohjoispäässä. Venäläiset menettivät näissä mottitaisteluissa noin 13000 miestä. Suomen ja Venäjän yhteisesti tilaama talvisodan muistomerkki "Murheen risti" pystytettiin vuonna 2000 Läskelästä itään kulkevan tien varteen Koirinojalla.

Likempää katsoessa huomaa, että Murheen risti on aika erikoinen veistos. Ristin on suunnitellut petroskoilainen kuvanveistäjä akateemikko Leo Lankinen.

Juhani Vakkurin opastuksella tutustuttiin Lemetin itäisen motin maastoon, missä taistelujen jäljet olivat edelleen selvästi näkyvissä

Jussilla oli karttakin
itäisen Lemetin
motin valtauksen
joukkojen
ryhmityksestä
helmikuun 1940 lopun
tilanteesta.

Veli Paavo (keskellä edessä) oli ainoa joukosta, joka oli itse ollut mukana sodassa. Hänen sanomaansa kuunneltiin perin kunnioittavasti.

Muutamilla taipaleilla tiet olivat sen verran kuoppaisia ja savisia, että matkanopeus taisi olla alle 20 km/h.

Uuksujärven rannalla pysähdyttiin kahvitaoulle.
Veli Simo hauskutti jutuillaan kahvittelijoita

Etäämmältäkin kurkittiin tarinan kertojaa

Plörövärrit olivat kahvittauolla kaikilla pojilla valmiina.

.. ja muidenkin matkalaisten mieliin toi hersyvää hauskuutta pirteä rypäletisle.

Uuksujärvi oli tehnyt tepposensa rantamännyn juuristolle.
Sitäköhän mietti matkalainen laiturille istahtaessaan.

Loimolanjoella pysähdyttiin ottamaan muutama kuva koskesta.

Vuosien 1939 – 1940 sotilaiden hauta.

Kollaani taisteluita käytiin
Kollaanijoella Suistamon pitäjässä 7.
joulukuuta 1939 alkaen aina
talvisodan loppuun asti 13.
maaliskuuta 1940. Jälkipolvet
muistavat taistelusta sanonnan
"Kollaa kestää". Luutnantti Aarne
Juutilainen vastasi "Kyllä kestää,
ellei käsketä karkuun juoksemaan"
kenraalimajuri Hägglundin
kysymykseen "Kestääkö Kollaa?"

Hautamuistomerkin teksti

Muistopatsas "Kollaa kestää. 1939 – 1940"

Nurmijärven reserviläisten muistoseppele oli äskettäin tuodun näköinen

Kollaa kestää
sopii
iskulauseeksi
kesäpaitaankin

Sodan tarkka-ampujista osaavin oli Simo Häyhä. Varmistettuja osumia kertyi 542. Porukka kävi katsomassa erästä hänen ampuma/suojapaikoistaan.

Ampujamestarin kunniaksi korkattiin muutama pullo kuohuvaa

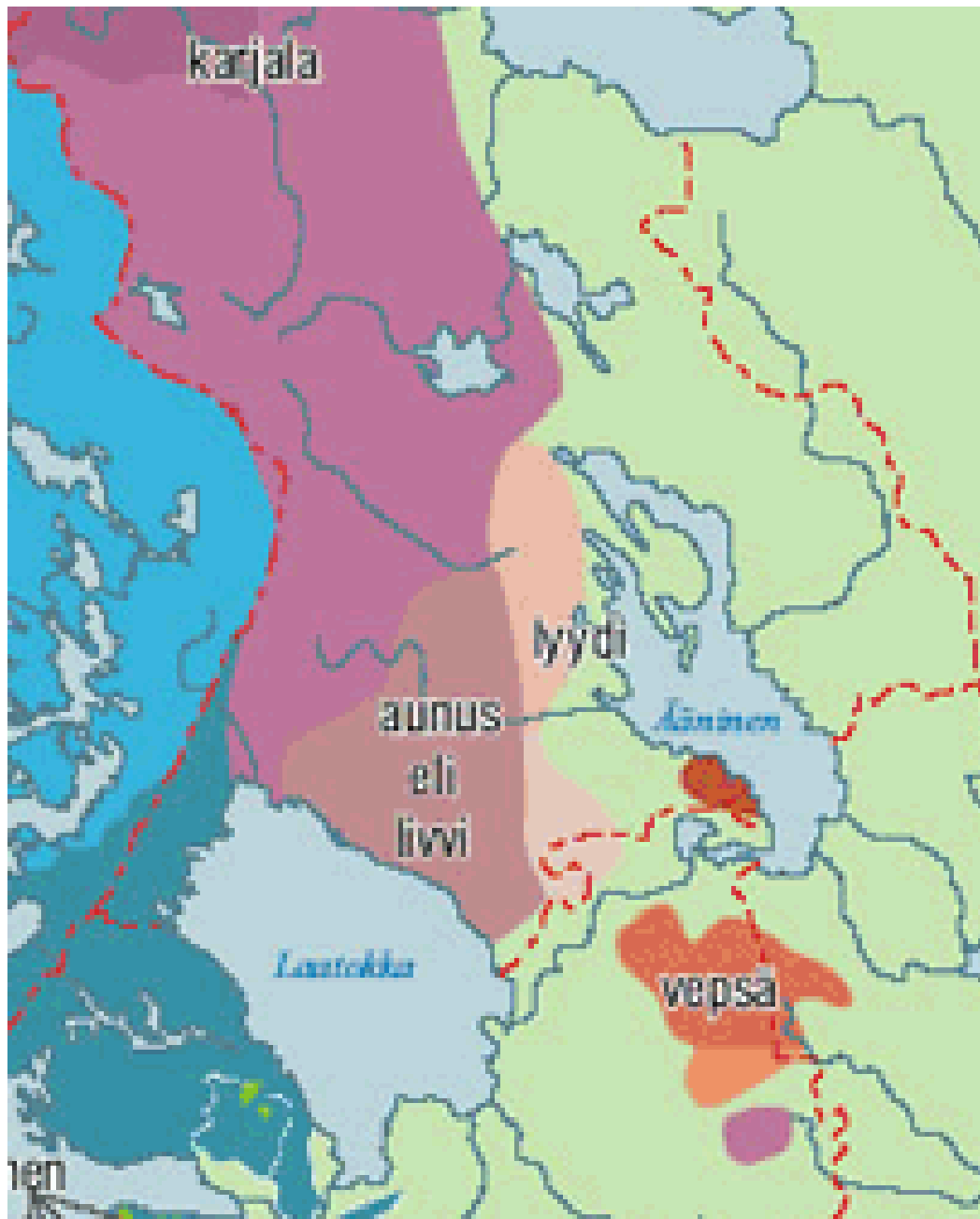
.. ja keskusteltiin tämmöisestä sotasankarin urotyöstä

Jessoilan kylä sijaitsee Säämäjärven etelärannalla likimain puolimatkassa ajeltaessa Suojärveltä Petroskoihin

Säämäjärven rantatien maisemat olivat kaunista luontoa

Matkan jatkuessa
Jussi selosti
karjalan murrealueiden
levinneisyyttä. Aunuksessa
puhutaan livviä,
jota suomalainen
liki ymmärtää, siitä
itään on lyydin murrealue
ja Äänisen lounaisrannalla
vepsäläisalue.

Ennen Petroskoihin
saapumista
pysähdyttiin
huoltotauolle
Säämäjärven
hiekkarannan
parkkipaikalle.
Rantahiekka näytti
kilometrien
pituiselta.

HP

Yhdessä ihmeteltiin,
ettei näin kauniin
järven tuntumassa
näy ainuttakaan
vapaa-ajan asuntoa.
Semmoinen on kai
venäläinen tapa

Petroskoin Kansallinen teatteri on perustettu vuonna 1932. Se on ainoa suomenkielinen teatteri ulkomailla. Teatteri sijaitsee kaupungin keskustassa, Kirovin aukion laidalla

Petroskoi on Venäjän Karjalan tasavallan pääkaupunki. Se sijaitsee Äänisen länsirannalla. Aukkaita on noin 280 000. Varsinaisesti kaupungin historia alkoi vuonna 1703, kun Pietari Suuri päätti hyötyä Karjalan alueesta sodissaan. Nykyisen Petroskoin alueelle rakennettiin rauta- ja tykkitehdas. Tehtaan perustus laskettiin 29.8.1703, jota pidetäänkin Petroskoin perustamispäivänä. Kaupungissa asuu useita tuhansia suomalaisia ja siellä ilmestyy suomenkielinen lehti Karjalan Sanomat

Jatkosodan aikana vuoden 1941 lokakuun alussa suomalainen Karjalan Armeija valtasi Kaupungin.

Hotelli Petroskoissa oli aika röteen näköinen

Kalevala julkaistiin 1849. Pääasiassa Venäjän Karjalasta koottu kansalliseepos on saanut muistomerkin Karjalan pääkaupunkiin 150 vuotta julkaisemisensa jälkeen.

Petroskoin
kaupungintalon edessä
on Otto Ville
Kuusisen patsas.
Petroskoin yliopisto
oli jonkin aikaa nimetty
hänen mukaansa
ja häntä arvostettaneen
Petroskoissa edelleenkin.
Kuusinen on haudattu
Kremlin muuriin ainoana
suomalaisena.

Tapio ja Turkka
pistäytyivät iltakävelyllään
katsomassa kaupunkia ja
myös kaupungintalon edustan
patsasta.

Kolmannen retkipäivän aamuna lähdettiin kantosiipialuksella kohti Äänisellä sijaitsevaa Kizhin museosaarta. Saari on rakennushistoriallisen museonsa takia suosittu matkailukohde ja Unescon maailmanperintökohde.

Pietari suuren patsas sataman puistossa

Ääninen eli *Äänisjärvi* on toiseksi suurin kokonaan Euroopassa sijaitseva järvi. Se sijaitsee Luoteis-Venäjällä pääasiassa Karjalan tasavallan alueella. Järven pinta-ala on 9 894 km² ja sen syvin kohta on 120 metriä. Ääninen laskee Syvärijoen kautta Euroopan suurimpaan järveen Laatokkaan. Kižhille matkatessa taivaanranta kaartui paikoitellen järveen niin, ettei maata näkynyt.

Vajaan kahden tunnin ja yli 60 km laivamatkan jälkeen saavuttiin saaren satamaan, mistä jatkettiin välittömästi nähtävyyksien suuntaan. Tukeva lankkukongi johti kohti edessä häämöttävää puista museokirkkoa.

Kizhin museosaari sijaitsee Äänisen saariryhmän keskellä. Saaresta muodostui jo 1400-luvulla alueellinen keskus eli *pogosta*. Museoalue avattiin 1966. Kižhin saari toimii historiallis-arkkitehtuurisena ja etnografisena museona. Oppaan mukaan saarella käy vuosittain 250 000 turistia.

Rannalla kuivuvat verkot eivät näyttäneet olevan keinokuitua.

Kizhin pogostan avainnähtävyys on Preobrazhenskaja eli Kristuksen kirkastuksen kirkko, joka on vuonna 1714 rakennettu puukirkko. Sen 22 haapapuisista paanuista rakennettua kupolia ovat suomalaisen silmään perin erikoinen näky. Rakentamiseen ei kuulemma ole käytetty ainuttakaan rautanaulaa.

Paanut joudutaan oppaan mukaan uusimaan 30 vuoden välein. Uudet haapapaanut välkehtivät tuolloin kullanhohtoisina auringon valoissa. Paanut olivat parhaillaan uusittavana.

Preobrazhenskaja kirkon vierellä on Pokrovskaja eli Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko, kuvassa oikealla. Sen rakentamisvuotena pidetään vuotta 1764.

Osa Pokrovskaja kirkon ikonostaasia.

Saaren museossa esiteltiin mm. vanhoja käsityötapoja. Äkkipäätään räsymatto näyttää aivan ja kangaspuutkin liki samanlaiselta kuin 50-luvulla Suomessa. Kutojan puku toki on juhlavampi.

Saarella matkalaisia neuvoi suomenkielentaitoinen oppaamme Maksim (pusero käsivarrella) , jonka selostuksia kuunneltiin uteliaina.

ELN

Pääkirkkojen läheisyydessä sijaitsee myös 1300-luvulla rakennettu Lazar Muromilaisen kirkko/tsasouna. Se on vanhin puurakenteinen muistomerkki Venäjällä

ELN

Niemennenessä seisoo vanha, puinen tuulimylly.

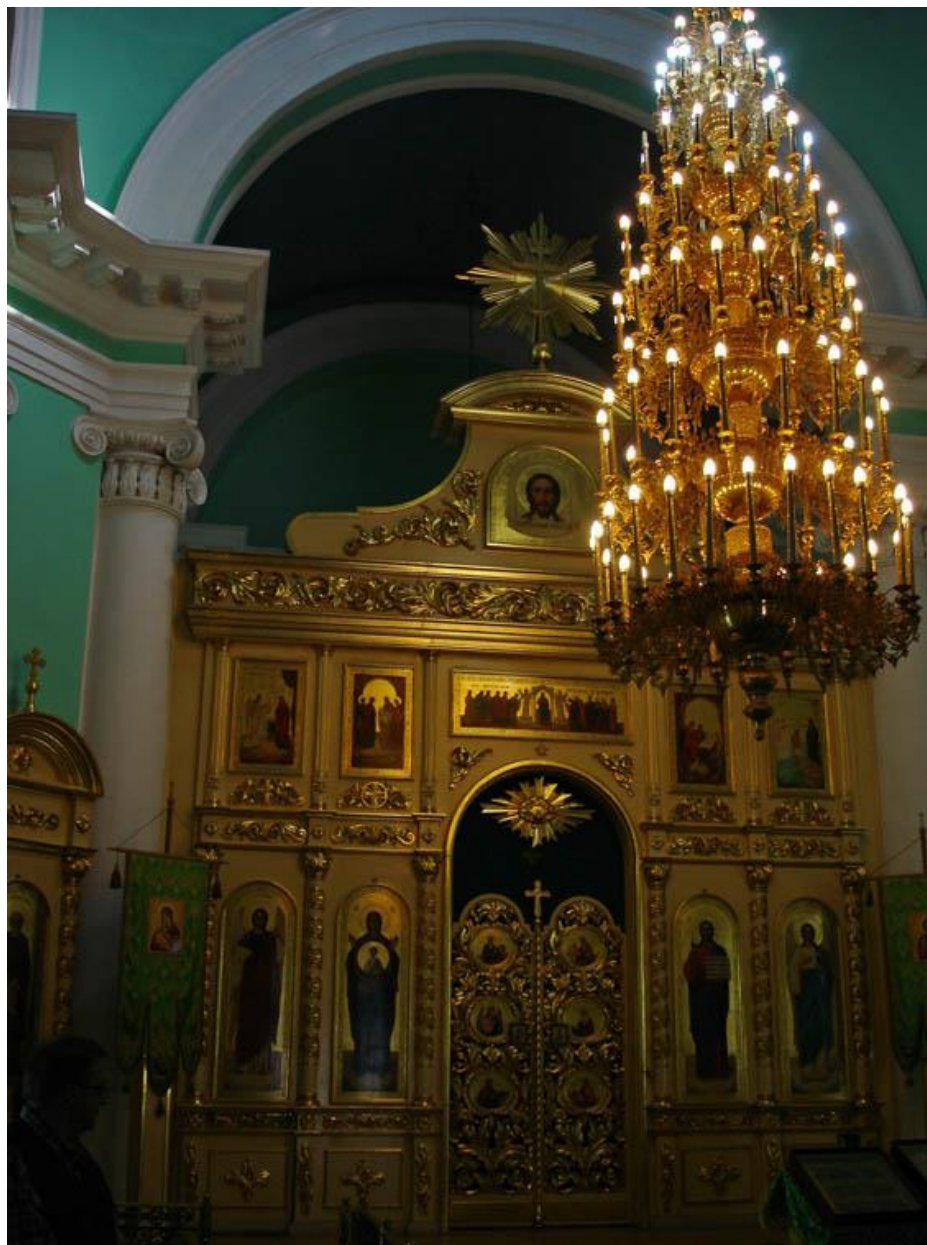

Puukulttuurikävelyretken jälkeen istahdettiin sataman baaripöytään odottelemaan laivan lähtöä. Iltapäivän alkaessa oltiin takaisin Petroskoini satamassa, ja poikettiin vielä katsomassa kaupungin upeata kirkkoa ennen kaupungista lähtöä.

Petroskoin merkittävin ortodoksikirkko on Alexander Nevskin katedraali. Katedraalin perustettiin vuonna 1832. Äskettäin se on neuvostoajan jäljiltä loistokkaasti restauroitu sekä päältä että sisältä alkuperäiseen käyttöönsä.

PS

Sisältä kirkko oli hillityn kaunis

Kirkossa vallitsi mystinen hämärä, joka loi hartaan tunnelman, ja monet matkalaisistakin sytyttivät muistokynttilän.

Matka suuntautui nyt pois Petroskoista pohjoiseen kohti Karhumäkeä. Tien varressa heti Petroskoin jälkeen oli laajoja nurmipeltoaukeita. Karjaa ei kuitenkaan näkynyt laitumilla lukuun ottamatta muutamaa yksittäistä ayrshirelehmää.

ELN

Suojun kylän jälkeen valittiin matkareitiksi Karhumäen vanha tie, joka kulkee Uksjärven ja Kentjärven välistä luonnonkaunista kannasta pitkin.

Jussi grillasi kannaksen leirintäpaikalla porukalle makkaroita.

IMH

Kahvi ja voileipäpöytä kasattiin niin ikään matkalaisten näläntunteen lievittämiseksi, olihan aamiaisesta vierähtänyt reilut kuusi tuntia.

Matka jatkui Päljärven, Pyhäniemen, Juustjärven, Mäntyselän ja Kumsan kylien kautta kohti Karhumäkeä. Suuria klapikasoja näkyi liki jokaisen talon pihassa.

Päljärven rannan
taloista moni oli sortunut
ja useimmat muuten arkisessa
kunnossa.

Matkalla Jussi selosti
tien varressa jatkosodan
aikana Suojun
Kossalmella
sijainneen
tiedustelupäämajan ja
Kumsasan
tykistökoulutuskeskuksen
toimintaa.

Kaukopartioiden
yhteydenpitoa varten
suunniteltiin kevyt
sähkötyspartioradio,
kyynel,
jonka tuotanto
aloitettiin
keväällä 1941.

KAUKOPARTIOMIESTEN KYYNEL

Kyyneltä on usein nimitetty legendaariseksi partioradioksi, eikä suotta, muodostihan se koko jatkosodan ajan Päämajan kaukopartiomiesten luotettavan yhteydenpitovälineen sieltä jostakin kotitukikohtaan.

Kuva. Kyynel M4 ja vastaanotin M7

Kuva ja tekstii: Antero Tanninen

Ennen Karhumäkeen majoittumista päätettiin vielä käydä katsomassa Stalinin kanavasulkuja Poventsassa. Katu kulki Karhumäessä ohi vankilan, jonka puuaita, piikkilanka aidan päällä ja vartijakoppi näkyivät hyvin bussiinkin.

Stalinin kanavan sulku Poventsassa

Stalinin kanava on vesireitti Viananmereltä Ääniselle.

Kanava rakennettiin vuosina 1931-1933. Kanavan rakennustöihin osallistui satojatuhansia vankeja, joista eräiden arvioiden mukaan yli 200 000 menehtyi, yksi jokaista metriä kohti.

Kanavan syväys on noin 6 m ja sen kautta voidaan ajaa myös sukellusveneillä.

Itsenäisyyspäivänä 6.12.1941 suomalaiset valloittivat Poventsan. Tuolloin kaupunki joutui miltei kokonaan veden valtaan, koska ryssä rikkoi lähtiessään Stalinin kanavan sulkulaitteet.

Karhumäkeen palatessa poikettiin Sandarmohn joukkohauta-alueella metsässä lähellä Karhumäen kaupunkia. Jussi selosti hauta-alueen kaameaa taustaa hiljaisille kuulijoille

Arkistotietojen mukaan tällä paikalla on vuosina 1937- 1938 ammuttu ja haudattu yli 9500 henkeä, jotka edustivat 58 kansallisuutta, mukana myös suomalaisia. Hautoja on 10 ha alueella.

Jatkosodan hyökkäysvaihe päättyi Maaselän kannaksen valtauksen joulukuussa 1941.

Hyökkäys Karhumäen valtaamiseksi alkoi 7.11.1941. Karhumäen taistelussa sai surmansa 1500 suomalaista ja 8000 neuvostoliittolaista.

Suomalaiset marssivat Karhumäkeen 5. joulukuuta. Karhumäki oli suomalaisten joukkojen hallussa vuosina 1941–44.

15.7.44

Palvelus ikk:n jälkeen, 23. Saapunut 15/6 24. Jouluko-osasto: I/KSR 14 25. Tuntolevyn nro 740108

26. Määrätty: 6. elokuuta 1944, alku 27. Perheosuus: A. N. t. 1. luvu

28. Jouluko-osasto: 29. Salmijoki Vainon nimi ja luvun lukumäärä: Kaanij. 30. Siviililaitos: Kaanij.

31. Lähde omaan ja läsnä olleeseen 32. Siirrot: Kivirikko ja sen osasto

33. Palveluksen laatu: Pöytäkirja la. al. na 15.6.44 - 27.10.44
Toukokuu ja syyskuu, 22. elokuuta jouluko-osasto

34. Vainonkylä ja kunnalliset	35. Kilttoiset ja muut maininnat palvelusajasta	36. Suoritetut erikoiskurssit
Arvo tai kunnalliset / Pöytäkirja	Alue (työsuhteet) / Pöytäkirja	Kurssin nimi / Alue
1.11.44	1.11.44	

38. Haavoittumiset ja sairastumiset: Miltä, minkä ja miten haavoittunut tai sairastunut ja miltä sairastunut

Käytös merkintä on varustettava, mikä mahdollista, katoamisen jälkeen tai väkivalta siviiliväkivaltaa

39. Käytös ja rangaistukset: Väkivalta, ei rangaistusta 27.10.44 Kept. G. Oksanen
Käytös merkintä on varustettava katoamisen jälkeen tai väkivalta siviiliväkivaltaa

40. Palvelus ikk:n jälkeen: 1. v. 5 kk. - pv. 41. Vapautettu: 15.11.44 Keskikönnä Kept. G. Oksanen
Alue ja nyt: Merkintä varustettava katoamisen jälkeen siviiliväkivaltaa

42. Huomautuksia: 1. v. 5 kk. - pv. 15.11.44 Keskikönnä Kept. G. Oksanen
Alue ja nyt: Merkintä varustettava katoamisen jälkeen siviiliväkivaltaa

Salmijoki-Poventsa
puol. taist 26.11.43 - 19.
6.44. Ihantalan patk.
taist 28.6.44 - 7.7.44.
Ihantalan puol. taist.
Telu 8.7.44. - 26.8.44.
Taist. Pohj. Suomessa
Syyskuu 1944. H5
Vainonkylä - Kivirikko puol.
taist. 30.5.44 - 26.11.43

Poventsa oli itäisin kohta, johon suomalaisjoukot jatkosodan aikana tällä lohkolla etenivät. Veikko Ojalan kankakortin mukaan hän oli taistellut sodan aikana Salmijoki – Poventsan puolustajana.

Sen kunniaksi,
että Matin isä oli
sotanut 26.11.43 –
19.6.44 näillä
tanterilla
purasimme
illalla
pullon
venäläistä
kuohuviiniä

Karhumäki sijaitsee Muurmannin radan varrella 115 kilometriä Petroskoista pohjoiseen. Kylänä Karhumäki on ollut olemassa 1600-luvulta alkaen, mutta virallisen aseman se sai vuonna 1916 ja kaupunkistatuksen vuonna 1938. Karhumäki oli suomalaisten joukkojen hallussa vuosina 1941–44.

Karhumäen asemarakennus ja ratapiha olivat hyvin toimivan näköisiä.

Karhumäen asemalla punatähtiveturi puuskutteli lähtöä odotellen

Karhumäestä noin 60 km etelään ajettaessa on tien oikealla puolella Kivatšun kansallispuisto. Puiston joen putoukset ovat jylhää katseltavaa

Hiukan vaikuttaisi, että joku kuvaajista harrastaa kalliokiipeilyä.

Haarapääskyt kuhertelivat kosken kuohuja katsellen

Kivatšun koskien kuvaajat pitivät puiston penkillä pienen lepotauon

Kontupohja on noin 75 km Karhumäestä etelään sijaitseva, Itä-Karjalaan muuttaneiden suomalaisten ja amerikansuomalaisten 1920- ja 1930-luvuilla rakentama paperiteollisuuskaupunki. Lisäksi kaupungissa on valimo, kivenjalostamo, tiilitehdas ja rehutehdas sekä lähistöllä toimivat titaani- ja vanadiinikaivokset sekä marmorilouhos. Teollisuuden tuoma vauraus näkyi hyvin katukuvassa. Kuvassa paperitehtaan piippuja.

Menopelinä käytettiin myös hevoskyytiä

Kontupohjan huomattavin nähtävyys on vuonna 1774 rakennettu Kontupohjan ortodoksinen kirkko, joka on pyhitetty Neitsyt Marialle. Kirkko on rakennettu pyöröhirsistä. Ulkopuolelta kirkko näyttää olevan pelkkää muhkeaa hirsitornia.

Kirkkorannassa kukkivat kirkkaankeltaiset kullerot. IMH

Kirkon seinähirret olivat tosi järeitä. Jussi näyttäisi olevan suunnilleen neljän hirren paksuuden mittainen.

Sisältä kirkko oli kuitenkin avaran tuntuinen.
Kuvassa kirkon sisätiloissa oleva ikoni

..sekä kattokupolin rakenteita ja kuvio

HP

Mitä mahtaa
symbolisoida
liina ikonin
ympärillä

Maalauksellisen kauniilla kirkkopihalla Simo innostui kertomaan akvarelliharrastuksestaan.

Puolenpäivän jälkeen saavuttiin Prääsään. Kylällä tienvarren talot olivat samanlaisia kuin alueen muillakin kylillä.

Jatkosodan hyökkäysvaiheen aikana Prääsän teki merkittäväksi Tulemajärven, Säämäjärven, Aunuksen ja Petroskoin teiden risteys. Sitä pidettiin "Petroskoin porttina"

Jalkaväkirykmentti 8 on tunnettu mm. siitä, että Väinö Linna käytti rykmentin vaiheita romaanissaan Tuntematon sotilas. Romaanissa kuvatun yksikön esikuva on rykmentin I pataljoonan konekiväärikomppania. Syyskuussa 1941 JR 8 taisteli Prääsä – Pyhäjärven alueella.

Levähdytauko Prääsän jälkeen kahvila Vanhan Pajan pihalla

Mangan kylän läpi ajettaessa näkyi mäellä tien vasemmalla puolella kylän tsasouna.

Talot olivat kylän läpi virtaavan joen rannalla.

Mangan kylällä tien oikealla reunalla rakennettiin mökkiä, jonka hirsien tilkkeenä arvelimme käytetyn jotakin varpua tai kanervaa.

Vanhan rajan ylittyä pysähdyttiin sen kunniaksi Lavajärvellä
nauttimaan mukilliset kuohuviiniä

Lähestyttiin Sortavalaa. Tohmajoen sillalta näkyvät venevajat olivat aika vähän käytetyn näköisiä.

Ennen majoittumista ajettiin vielä Sortavalan eteläpuolelle Kasinhännän niemelle, jonka kärjessä ovat Suomen ilmavoimien 1920-luvulla rakentamat kaarikattoiset lentokonehallit. Halleissa säilytettiin vesitasoja. Hallit ovat edelleen pystyssä, joskin huonossa kunnossa.

Ja ruokailun jälkeen muutama matkalaisista suunnisti hotelliravintola Piipunpihaan yömyssylle.

Viimeisen retkipäivän matkalle lähdettiin klo 7.50. Nyt suunnattiin kohti Lahdenpohjaa

Matkalla Jussi kertoi Sortavalan valtauksesta. Elokuun puolivälissä 1941 suomalaiset hyökkäsivät voimakkaasti Sortavalaa puolustaneita venäläisiä vastaan. Hyökkäys onnistui ja Sortavala vallattiin, mutta venäläisten pääjoukot pääsivät pakenemaan Rautalahden sataman kautta Laatokalle. Kun venäläisjoukkojen mottia ei onnistuttu sulkemaan sai operaatio nimen vesiperämotti.

Arkkitehti C.L.Engelin piirtämä Jaakkiman punatiilinen kirkko sijaitsi hallitsevalla paikalla Vaaran kylässä. Kirkkoon mahtui 3.000 henkeä. Kirkkorakennus palveli myöhemmin uusia vallanpitäjiä mm. korjaushallina ja varastona, kunnes vaurioitui pahasti tulipalossa vuonna 1977. Kuvassa kirkon rauniot.

Kurkijoella on ollut kaikkiaan kolme luterilaista kirkkoa. Niistä viimeisin puurakenteinen valmistui vuonna 1880. Kirkko jäi talvisodassa ehjäksi. Kirkko kunnostettiin keväällä 1944, mutta se jäi uusitussa asussaan neuvostolaisille, jotka muuttivat sen viljavarastoksi. Neuvostoliiton hajottua suomalaiset alkoivat kunnostaa kirkkoa, mutta tulipalo tuhosi sen

Käkisalmissa kahvitaulla satoi vähän vettä.

Venäläinen muistomerkki Käkisalmissa

Vähän etäämmällä puistossa näkyivät Käkisalmen linnan vallit

Ennen Kivinienmen kylää poikettiin metsään katsomaan
olisiko siellä Pasi Kuikka

Vuoksen siltaa ylitettäessä satoi melko reippaasti. Tätä päivää lukuun ottamatta kelit olivat olleet oikein hienot.

Kostjan auton takaboksissa Muolaalla aivan Mannerheim-linjan vieressä oli jotakin, mikä kiinnosti kaikkia matkalaisia.

Matka oli lähestymässä loppuaan. Viipuri päätettiin ohittaa. Sitten tulin läpi ja viivana Vantaalle. Markku Elo kiitti Vihdin Liikenteen autonkuljettaja Esko Qvistiä ystävällisestä, turvallisesta ja taitavasta tehtävän hoitamisesta

Markku kiitti myös Juhani Vakkuria turvallisesta, asiantuntevasta jo kuudennen kerran hyvin hoidetusta matkan johtamisesta. Simo Rautamäki lupasi lahjoittaa muistoksi akvarellin, minkä tekikin heti seuraavana maanantaina. Akvarellin kuva tarinan alkusivulla.

Matkan päätyttyä käteltiin, kiiteltiin hyvästä matkaseurasta ja ehkä jo päätettiin lähdetäänkö vuoden kuluttua uudelle rotaryretkelle